

METODICKÝ POKYN

NÁVYKOVÉ LÁTKY

1. CO JSOU TO NÁVYKOVÉ LÁTKY?

Mezi návykové látky zahrnujeme tzv. legální a ilegální drogy,

- mezi **návykové látky** zahrnujeme nejen zakázané drogy, ale také alkohol, tabák, těkavé látky (lepidla, plyny, ...) a léky
- odlišnost látek si vyžaduje i *diferencovaný přístup k řešení*, tzn. odlišně budeme reagovat i na případy vzhledem k jejich závažnosti či s ohledem na to, jde-li o jednotlivé epizodní případy nebo o charakteristický rys chování žáka
- pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci by měli být ostražití k jakémukoli *varovnému signálu*, který by ukazoval na možnost, že žák je pod vlivem návykové látky

1. NALEZENÍ „POVOLENÉ“ DROGY:

- a) prodiskutovat problém s žákem (třídní učitel, ŠMP, VP, ředitel školy)
- b) třídní učitel informuje zákonného zástupce
- c) třídní učitel, popř. ŠMP informuje ostatní kolegy

2. NALEZENÍ NEDOVOLENÉ DROGY:

- a) odebrání látky za přítomnosti dalšího pedagoga
- b) uložení do obálky
- c) informovat ŠMP a ředitele školy
- d) zapsat na obálku jméno žáky, datum, hodinu, místo zajištění, kdo odebral, jméno svědka, podpis (ŠMP)
- e) obálku zalepit, opatřit razítkem školy, dát do trezoru
- f) přivolat Policii ČR
- g) informovat zákonného zástupce (třídní učitel)
- h) nechat si podepsat převzetí látky Policií
- i) informovat ostatní členy sboru
- j) konzultovat další postup (viz podrobný plán)

3. NALEZENÍ ŽÁKA POD VLIVEM OMAMNÝCH LÁTEK NEBO S ABSTINENČNÍMI PŘÍZNAKY

- a) odvést žáka ze třídy do jiné místnosti
- b) zajistit nad ním dohled do doby než si ho převezmou rodiče, popř. lékař
- c) informovat metodika prevence
- d) volat zákonnému zástupci, případně RZS
- e) dále postupovat podle podrobného plánu

4. NALEZENÍ OMAMNÝCH LÁTEK NA PŮDĚ ŠKOLY

postup viz bod 2

5. PŘISTIŽENÍ ŽÁKA PŘI DISTRIBUCI OMAMNÝCH LÁTEK

postup viz bod 2

II. Prevence zneužívání návykových látek

- protidrogové preventivní působení na děti a mládež musí být neoddelitelnou *součástí výuky* všech žáků školy, žákům musí být poskytnuty základní informace o návykových látkách, včetně informací o tabáku, alkoholu a těkavých látkách a pochopení toho, jaké zdravotní, psychické, sociální a materiální škody může způsobit jejich zneužívání
- témata prevence zneužívání návykových látek jsou *součástí výchovy ke zdravému životnímu stylu*, která je součástí schválených vzdělávacích programů, tzn. drogová tematika má své pevné místo v učebních osnovách jednotlivých předmětů (zejména občanské výchovy, výchovy ke zdraví, tělesné výchovy a přírodopisu)
- důležitou součástí prevence je poskytovat žákům informace o tom, *kde hledat pomoc* při vzniku problémů spojených s užíváním drog
- neoddelitelnou součástí prevence zneužívání návykových látek jsou rovněž *volnočasové aktivity* organizované nejen školou, ale i ostatními institucemi

III. Postup školy v případech výskytu zneužívání návykových látek ve škole

Tyto případy lze rozdělit na případy: a) vyžadující **okamžité řešení**, které musí škola řešit bezodkladně, jakmile se případ objeví

b) úkoly **dlouhodobější povahy**, tj. takové, které vyžadují stálou pozornost, včetně těch, které škola musí brát v úvahu, aby byla připravena na eventuelní možnost výskytu drogově motivovaných případů.

A. Záležitosti vyžadující okamžité řešení:

1. U žáka byly nalezeny „dovolené drogy“ (cigarety, alkohol, těkavé látky, léky):

- prodiskutovat problém se žákem (třídní učitel, ŠMP, VP, popř. ředitel školy)
- třídní učitel informuje rodiče nebo zákonného zástupce žáka
- třídní učitel spolu s ŠMP upozorní ostatní členy sboru
- kázeňské opatření

2. U žáka bylo zjištěno nedovolené vlastnictví zakázané drogy:

- dospělá osoba odebere podezřelou látku **v přítomnosti dalšího člena pedagogického sboru** a uloží ji do obálky
- okamžitě **informuje vedení školy a ŠMP**, který na obálku napíše datum, čas a místo zajištění látky, komu byla odebrána, podepíše se, uvede jméno osoby, která látku odebrala a jméno svědka. Obálku přelepí, opatří razítkem školy a uschová ji do školního trezoru
- ředitel školy **volá Policii ČR** (ohlašovací povinnost dle zákona č. 112/1998 Sb.)
- třídní učitel **informuje rodiče** nebo zákonného zástupce žáka
- při převzetí neznámé látky policistou si škola nechá tuto skutečnost **písemně potvrdit**.
- informovat ostatní členy sboru
- na základě šetření rozhodnout, zda je nutné postoupit případ dál (orgány sociálně právní ochrany...)
- pokud je zajištěna podezřelá látka u dítěte, které jeví známky otravy, předá se látka stejným způsobem uložená přivolanému lékaři

3. Na půdě školy je nalezen žák pod vlivem drog nebo alkoholu, nebo trpí abstinenčními příznaky:

- prioritou číslo jedna je **zajistit žákovi i ostatním bezpečnost** – dítě jevící příznaky užití omamné látky je odvedeno vyučujícím ze třídy do místnosti, kde zůstane po dobu, než si pro něj přijdou rodiče nebo lékařská služba. Pedagog zajistí nad dítětem dohled dospělé osoby a informuje ŠMP (odstraní veškeré škodlivé látky a zajistí dostatek čerstvého vzduchu; chová-li se dítě agresivně, zachová klid, mluví s dítětem běžným tónem, sníží se na jeho úroveň; vyvaruje se hádek a agrese, s dítětem by měl být učitel, kterému žák důvěřuje (nemusí to být vždy třídní)

- třídní učitel **informuje rodiče** nebo zákonného zástupce žáka, popř. volá RZS

a) rodič si přijde pro žáka do školy

- je seznámen se zdravotními potížemi
- po užití stimulačních či kanabinoidních látek (př. rozšířené zornice, vratká chůze, stopy v dechu, prudké kolísání nálady, omámenost apod.) škola apeluje na rodiče, aby s dítětem navštívil lékaře
- pedagog a ŠMP odkáže rodiče na odborníky na specializovaných pracovištích (PPP apod.)

b) rodič si pro dítě do školy nepřijde

- ŠMP spolu s třídním učitelem znovu zhodnotí stav žáka, tř. učitel zavolá lékařskou službu nebo zajistí převoz k lékaři s doprovodem dospělé osoby
- Rodič je o postupu školy informován.

➤ ŠMP vyhotoví **zápis průběhu celého případu** a stanoví postup, jak zamezí případnému výskytu žáka pod vlivem omamné látky nebo výskytu podezřelé látky ve škole:

- ❖ → *ve školním řádu je uveden zákaz nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek v areálu školy včetně sankcí, které z porušení vyplývají.*
- ❖ → *proběhne třídní schůzka rodičů, seznámení s účinky a příznaky užití návykových látek dítěte, jak se škola k případu postaví, jak bude pracovat s rizikovou třídou v preventivní oblasti, rodiče jsou vybídnuti ke spolupráci při výskytu sociálně nežádoucího chování, jsou seznámeni s náplní práce a konzultačními hodinami metodika prevence a výchovného poradce. Jsou seznámeni s tím, že dítě pod vlivem návykové látky ve škole porušuje vnitřní řád školy.*
- ❖ → *žák, který prokazatelně zneužíval omamnou látku v areálu školy a tím porušil řád školy, bude kázeňsky potrestán. O kázeňském postihu rozhoduje vedení školy (ředitel, zástupce ředitele) v rozsahu: důtka ředitelky školy → třetí stupeň z chování.*
- ❖ → *třídní učitel pozve nejrychlejší cestou rodiče žáka k jednání se školou. Rodiče jsou seznámeni se všemi skutečnostmi případu, porušením řádu školy, návrhem výchovného opatření, který schválila a doporučila pedagogická rada. Škola doporučí rodičům žáka specializovanou pomoc odborníků, škola vyhotoví dva zápisy z jednání, jeden obdrží rodiče, druhý zůstane uložen ve škole. Škola nabídne rodičům pomoc – monitorování, pravidelné schůzky R + TU, ŠMP, VP.*
- ❖ → *žáci jsou obecnou formou seznámeni s případem a jsou upozorněni na závažnost držení, přechovávání a užívání návykové látky a to nejen v areálu školy.*
- ❖ → *třída, v níž se problém objevil, bude monitorována, budou v ní pracovat odborníci /dlouhodobé prožitkové programy/ primární prevence, sekundární prevence.*
- ŠMP **informuje sociální odbor** v případě že žák je prokazatelně ovlivněn drogou (nebo alkoholem) nebo je v akutním ohrožení zdraví po požití drogy, tj. při nebezpečí předávkování a trvalého zdravotního poškození včetně vzniku návyku a bezprostředním ohrožení života nebo po průkazném zjištění zneužívání návykových látek ve škole

- ŠMP upozorní ostatní členy sboru

4. Žák je přistížen při prodeji drog:

- Postup stejný jako v bodě 2

5. Na půdě školy byly nalezeny drogy, nebo vybavení k jejich užívání:

- Postup stejný jako v bodě 2

B. Záležitosti dlouhodobější povahy:

1. Žák se svěřil s tím, že užívá drogy:

- **Pohovor s dítětem** – doporučí mu rozhovor s odborníkem (Linka důvěry, PPP, zdravotní zařízení, střediska výchovné péče, apod.)
- být obezřetný, pokud se týká zachování mlčenlivosti
- vhodnou formou informovat rodiče
- zvážit, zda bude pro žáka prospěšné, postoupí-li se jeho případ poradenství

2. Škola zjistí, že v místě, kde sídlí, lze sehnat drogy:

- ŠMP se spojí s místními organizacemi, zvláště s policií, a sdělí jim odpovídající informace
- zajistí, aby pracovníci školy byli dobře informováni o místních problémech ve vztahu k drogám
- je-li to vhodné, prostřednictvím třídních učitelů upozorní na tuto skutečnost žáky, popř. rodiče

3. Rodič hledá ve škole radu, jak řešit problémy s drogami u svého dítěte:

- rodič je poslán za ŠMP, který mu poradí další řešení
- rodičům doporučit, aby se obrátili na poradenské služby (viz kontakty na odborníky na nástěnce)